

Region jugoistočne Evrope u susret Trećem krugu PIAAC istraživanja

Program za međunarodnu procenu kompetencija odraslih – PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) je istraživanje koje je pokrenula Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj – OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) 2013. godine. U prvom krugu istraživanja učestvovala su 24 države, dok u drugom krugu, koji je u toku, učestvuju 33 države. Značaj rezultata ovog istraživanja prepoznat je ne samo od strane nacionalnih vlada i organizacija već i od relevantnih tela Evropske unije, kao i platformi koje okupljaju organizacije civilnog sektora kako na evropskom tako i na svetskom nivou. Evropsko udruženje u obrazovanju odraslih – EAEA (European Association for the Education of Adults) rezultate prvog kruga istraživanja smatra veoma značajnim jer predstavljaju poziv da Evropska unija počne da investira više u obrazovanje odraslih, s obzirom na to da istraživanje pokazuje da u proseku 20% građana EU ima veoma niska postignuća na testu funkcionalne pismenosti.

Šta je potrebno da znate o istraživanju?

PIAAC je jedinstveno i sveobuhvatno međunarodno istraživanje, koje se sprovodi na reprezentativnim uzorcima (ne manjim od 4500) u čitavom svetu među populacijom odraslih osoba između 16. i 24. godine. Procena veština sastoji se od tri komponente: procena nivoa pismenosti, matematičke pismenosti i rešavanja problema u visokotehnološkom okruženju. Procenu veština prati i upitnik kojim se prikupljaju podaci o socijalno-demografskim karakteristikama ispitanika, obrazovnom iskustvu, karakteristikama koje su u vezi sa radom, korišćenju veština na poslu i u svakodnevnim aktivnostima, socijalnoj uključenosti i zdravlju itd. Smeštanje osnovnih rezultata u ovako širok kontekst istraživanju daje poseban doprinos pri razumevanju korišćenja ispitivanih veština uz uvažavanje lokalne i regionalne specifičnosti.

Pripreme za treći krug istraživanja i očekivanja Regiona jugoistočne Evrope

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja Hrvatske planirao je jednodnevni uvodni sastanak o priključivanju trećem krugu PIAAC istraživanja, a koji bi se održao 28. avgusta u Zagrebu. *Društvo za obrazovanje odraslih* predložilo je kolegama iz Zagreba da se ta prilika iskoristi za organizovanje regionalnog skupa, kako bi se još neke države iz ovog regiona motivisale da se pridruže istraživanju. Ovaj predlog je prihvaćen i dve organizacije su partnerski organizovale skup na kome je učestvovalo 40 predstavnika iz 11 zemalja ovog regiona.

Prvog dana skupa predstavnici OECD-a su govorili o značaju PIAAC istraživanja za ekonomski razvoj, ali i o unapređenju kvaliteta obrazovanja odraslih. Posebno je naglašena uporedivost rezultata i mogućnost njihovog korišćenja u procesu lobiranja i zastupanja, naročito na regionalnom nivou i nivou EU. Potom su prisutnima predstavljeni dinamika istraživanja, osnovni koraci i obaveze kojih je neophodno držati se u periodu od pet godina, koliko istraživački ciklus traje. Značajan doprinos ovom skupu dali su gosti iz Grčke i Slovenije, čiji su predstavnici institucija koje realizuju aktivnosti drugog kruga PIAAC istraživanja predstavili svoja iskustva. Upoznavanje sa problemima i načinima za njihovo prevazilaženje u pomenutim državama dodatno su ohrabрили kolege iz ovog regiona za učešće u trećem krugu istraživanja.

Drugi dan skupa bio je posvećen mogućnostima pridruživanja zemalja ovog regiona trećem krugu istraživanja. Ovom sastanku prisustvovalo je 25 učesnika iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Kosova, Mađarske, Makedonije i Srbije, kojima su predstavnici OECD-a i Evropske trening fondacije – ETF (European Training Foundation) pružili posebnu podršku osvrćući se na probleme sa kojima se trenutno ove države susreću u oblasti ekonomije, obrazovanja odraslih, rada i zapošljavanja i sl. Kolege iz Grčke, s obzirom na slične, uglavnom ekonomske probleme, dodatno su pozitivnim primerima i dobrim argumentima ohrabřivali učesnike iz država izvan EU da se priključe istraživanju. U prvom delu rada istaknute su ključne prepreke za učestvovanje u trećem krugu PIAAC istraživanja, među kojima su najznačajnije nedostatak političke podrške i finansijske poteškoće. Prezentovanjem kratkih nacionalnih izveštaja o relevantnim iskustvima za realizovanje PIAAC istraživanja identifikovano je da većina država u ovom regionu poseduje značajne istraživačke i tehničke resurse. Predstavnici ETF-a su predstavili svoje preporuke u smislu pribavljanja neophodne finansijske i političke podrške. U drugom delu rada učesnici su formulisali ključne argumente za donosiocе odluka u svojim sredinama i analizirali mogućnosti podrške relevantnih institucija iz ovog regiona i EU.

Sinergija argumenata

Zajedničko promišljanje argumenata za donosiocima odluka u zemljama ovog regiona i spisak preporučenih aktivnosti na putu pridruživanja studiji ocenjeni su kao najznačajniji proizvodi ovog dvodnevnog skupa. Dogovoreno je da učesnici po povratku u svoje države identifikuju ključne donosiocima odluka i da im se obrate predstavljajući najznačajnije koristi od PIAAC istraživanja u oblastima unapređenja obrazovnog sistema, povećanja zapošljivosti, podsticanja rasta i razvoja i slično. S obzirom na spremnost OECD-a i ETF-a da pomognu ovaj proces, definisan je naredni korak u kom bi se donosiocima odluka obratile pomenute organizacije pismima podrške, a paralelno sa procesom lobiranja ispitivale bi se mogućnosti finansiranja projekata iz IPA fonda EU.

Susret je završen sa entuzijazmom među učesnicima i spremnošću da se uložiti značajan napor i da se u kratkom vremenskom roku izdejstvuje učesće u trećem krugu PIAAC istraživanja za što više zemalja ovog regiona. Konačno, ovim skupom potvrđeno je da među stručnjacima koji se bave obrazovanjem odraslih u državama jugoistočne Evrope postoji ne samo uzajamno razumevanje već i želja da se profesionalni interesi ostvaruju kroz saradnju i uzajamnu podršku.

Nikola Koruga

